

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Aadel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoëni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gillhuis-Smitskamp, Middelrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijcknaar-Frankens-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; M. B. van 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Melchizedek, de Koning van Salem, IX. — Uit de Schrift: Uw broederschap (1 Petr. 5:9). — Kerkelijk leven: Over moeilijkheid van juiste terminologie, III. De kerken in Synode saamgekomen, II. Verkeerde zelfroem. De Grootte Catechismus van Zacharias Ursinus, XX. — Even parkeren: Het eigen karakter der evangelisatie. — Het boek van de week: Verbondsgeschiedenis. — Geestelijke adviezen: Lot en Cineac. — Muzikale kroniek: Muzikale bloemlezing, II. — Vakwetenschap en praktijk: Bijbelsche-Zeevaart. — Perschoonw. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Melchizedek, de Koning van Salem.

IX.

§ 26. Aan wien zal het echter hersteld worden? De beantwoording van deze vraag hangt af van het antwoord, dat gegeven wordt op de vraag, wie spreekt in vs 1 van Psalm 110 en tot wien? We noemden reeds de opvatting, dat hier een dichter-profeet spreekt tot zijn heer den koning. Deze opvatting wordt door velen voorgedragen. De bewoordingen van den psalm in vs 1 laat deze opvatting wel toe. Alleen is niet te zeggen, wie dan toch wel de koning moet zijn, van wien de veelbetekenende dingen, in dezen psalm gezegd, geiden. De psalm wordt toch van zijn kracht beroofd wanneer men aanneemt dat hij van hoogzwevende idealen gewaagt, die nimmer in vervulling gingen.

Deze vraag is echter ook eenmaal anders beantwoord. En wel door Jezus, toen Hij met dezen psalm de saamvergaderde Farizeën er opmerkzaam op wilde maken, dat ze de godheid van den Messias vergaten door de groote aandacht, die ze hadden voor Zijn Davidsche afkomst. (Matth. 22:43.) Dan toch komt niet tot zijn recht het feit, dat David Hem zijn Heer noemt. De exegese, die Jezus, voorzover ze uit dit gesprek blijkt, geeft van Ps. 110, kan dus in deze drie trekken worden samengevat:

1. Hij, die aangeduid wordt met de woorden „mijnen Heere“, is de Messias;
2. Hij, die den Messias zoo noemt, is David, de auteur van dezen psalm;
3. David spreekt zoo in den Geest.

De Farizeën konden Jezus op Zijn vraag, hoe de Messias Davids zoon en tegelijk zijn Heer kon heeten niets antwoorden. Daaruit blijkt, dat ze van Ps. 110 dezelfde exegese gaven als Jezus. Anders hadden ze wel getracht zich uit hun moeilijke situatie te redden door de exegese van Jezus aan te vallen en daar de hunne tegenover te stellen.

Deze Joodsche exegese van Ps. 110, en omdat Jezus haar ook voordraagt kunnen we zeggen deze Nieuw-Testamentische verklaring van Ps. 110, wordt door hen, die meenen dat in dezen psalm een profeet spreekt tot zijn koning, niet verzwegen, doch dan gehouden voor een opvatting uit lateren tijd toen het koningschap van Israël niet meer bestond (Gunkel), of voor een eenzijdig uitspinnen van een indirecten Messiaanschen trek, die wel vanouds in dezen psalm lag. (Kittel.) Wanneer dit juist ware, miste Jezus' betoog zijn klem en hadden de Farizeën zich kunnen verweren met te zeggen, dat met „mijn heer“ oorspronkelijk een aardsche koning door den profeet werd aangesproken.

Hier tegen wordt dan natuurlijk ingebracht dat de Farizeën ook niet anders wisten dan de latere opvatting en dat Jezus argumenteert van uit een commune opinie, zelf ook niet beter wist en als Hij al beter wist, het niet noodig achtte die opinie te corrigeren. (Briggs.)

Dat Jezus niet beter wist, is van den „Hoogsten Profeet en Leeraar“ niet wel aan te nemen. Het betrof hier niet iets van het eind der dagen. Dienaangaande is er (Marc. 13:32) wel sprake van de beperktheid van den Zoon des menschen. Hier echter betreft het reeds gedane Godsopenbaring. Wist Hij dus beter, dan had Zijn waarheidsliefde zich niet kunnen inhouden de commune opinie te bestrijden. In de bergrede is Jezus in Zijn bestrijding van hetgeen door de Ouden gezegd is wel degelijk tegen de traditioneele opinie ingegaan. Trouwens, wat doet Jezus in dit gesprek met de Farizeën eigenlijk anders dan corrigeren? Hij wijst de Farizeën door Zijn vraag op een consequentie der exegese, die ze over het hoofd zagen, n.l. deze, dat de Messias behalve Davids zoon ook meer moest zijn dan dat; de belijding „mijn Heer“ wees dat uit.³⁾ Jezus neemt dus een gangbare exegese niet zonder meer over. Hij neemt ze over als ze juist is en voorzover ze juist is. Hij corrigeert, machtig in de Schriften als Hij is. We nemen dus aan dat Jezus deze exegese, ten volle bewust van haar juistheid, neemt tot uitgangspunt voor Zijn rede-nering.

Deze exegese zou echter op wetenschappelijk gebied niet van gelding zijn, zoo wordt dan weer beweerd.⁴⁾ Ze zou niet eens waard zijn overwogen te worden. Het wetenschappelijk streven beoogt echter eenvoudig de werkelijkheid te vinden, gewaar te worden hoe iets zich heeft toegedragen, hoe iets precies is. In dit geval dus hoe Ps. 110:1 te exegeseeren is. Alle antwoorden daarop moeten, zij het kritisch, bezien worden. Ook dat der Joodsche exegese. Zou dan Jezus' opvatting zulk een beschouwing niet waard zijn? We meenen integendeel dat Zijn antwoord autoritair is en den doorslag geeft in de wetenschappelijk-critische overwegingen. De kennis van den Zoon des menschen was, zoo niet grenzenloos, toch wel feilloos. En als Hij zich over zaken als deze uitlaat, — het komt slechts zelden voor! — dan dwaalt Hij niet. Omdat tot deze zeldzame gevallen nu juist behoort een uitspraak over Ps. 110, is de exegese van dezen Psalm vergemakkelijkt. Ze blijft moeilijk, doordat er zooveel andere vragen zijn, waarover Jezus zich niet heeft uitgelaten. Maar dit heeft op grond van Jezus' woorden zekerheid: Psalm 110 is, wat zijn auteurschap betreft, Davidsch en wat zijn strekking betreft, Messiaansch.

Door deze opvatting van zijn auteurschap, die dus niet berust op het opschrift⁵⁾, maar op het Nieuw-Testamentisch getuigenis, is deze psalm tegelijk gedateerd.

§ 27. Deze psalm nu uit Davids tijd maakt gebruik van de figuur van Melchizedek.

David is „in den Geest“. Hij hoort dan een woord van den HEERE, d.w.z. van Jehovah, den God des Verbonds. Dat woord is gericht tot den Messias, door David zijn Heer genoemd. De HEERE noodigt den Messias uit de eereplaats in te nemen aan Zijn rechterhand. Toch is dit het eigenlijke nog niet, dat de HEERE tot den Messias heeft te zeggen. Deze uitnoodiging geschiedt met een bepaald doel: „totdat (aldus de statenvert.) Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten“. Deze vertaling wekt den indruk dat er gewacht moet worden op iets toekomstigs en dat zoolang de Messias deze eereplaats krijgt. Zoo zou hier dus een rustig tafereel van afwachting gezien worden. Niet alleen is echter het vervolg van dezen Psalm te vol van beweging voor zulk een rustig tafereel, maar ook de vertaling „totdat Ik zal gezet hebben“ is voor verbetering vatbaar. Vooreerst is de werkwoords-

Een éénig beginsel.

Waaruit put ze (= de theologie) die kennis uit? En dan luidt onder alle Gereformeerden het eenparig antwoord: Uit de Heilige Schriftuur.

Want het is wel waar, dat haar ook niet weinig uit de natuur toevlocht, gelijk onze Reijders die volmondig erbt; maar die natuurlijke kennis moet toch altoos, zal ze bruikbaar zijn, eerst door de Schrift gefiltreerd zijn. Anders komt ge er u niet op verlaten.

Vandaar dat onze vaders steeds eenparig beleden, dat het éénig beginsel der heilige Godgeleerdheid in de Heilige Schrift ligt.

Dr A. KUYPER,

„De Hervormer“, No. 959, 22 Dec. 1894.

De vorm die van de onvoltooide handeling. De hier als conjunctie gebruikte praepositie beteekent voorts iets ander dan ons „totdat“. Ze houdt in, dat iets dichter bij is dan in ons „totdat“ wordt uitgedrukt. Ze toont veeleer aan, dat iets nabij is. Het is tot dat met inbegrip van het eindpunt, het voorgestelde doel. Niet op de voorafgaande tijds- lengte wordt bedoeld, maar het eindpunt van die tijds- lengte wordt ermee naar voren gehaald. Het gaat bijna betekenend opdat. Er wordt dus tot den Messias gezegd, dat Hij ga zitten ter rechter- hand des HEEREN, omdat er iets geschieden zal, dat Hij in dien stand ervaren moet: de HEERE zal Zijn vijanden zetten tot een voetbank Zijner voeten. De HEERE zegt dus: Zit aan Mijn rechter- hand, opdat Ik uwe vijanden zette tot een voetbank uwer voeten.

Dit laatste is een gebruikelijke overwinnaars- handeling in het Oosten.

David in den Geest ziet dus niet een rustig tafereel voor zich, maar een levendig tafereel, vol handeling. De vijanden worden voorgeleid en de in eere gezeten Messias zet Zijn voet op hun nek. Zoo wordt de Messias dus door David gezien als Christus Triumphator. Zijn scepter, Zijn heerschterslaf strekt⁶⁾ de HEERE uit, van uit Sion. De HEERE geeft Hem dus de macht. De Messias, zoo menigmaal geteekend als Knecht des HEEREN, wordt hier gezien als Koning des HEEREN.

In dat verband en op dat toppunt van Zijn macht wordt Hem de onberouwelijke eed des HEEREN, dat Hij eenwig priester zal zijn. En dat priesterschap zal zijn „al dibrati Malkicedeq“.

Wanneer Duham hier vertaalt „om mijnentwille“, dan is dat grammaticaal niet onjuist, maar hij doet den tekst geweld aan door den volgende eigen- naam als invoeging te beschouwen, wat uit zijn vooroordeel voortkomt. Aan tekstcorruptie te denken moet voorts ook gegrond zijn, bijv. dat aan den overgeleverden tekst geen goede zin te ontworsten is. En dat is hier niet het geval. Er is voor den uitgang I wel een andere verklaring dan dat het een pronominaal suffix is. Hij kan ook litera compaginis zijn.

Zij het ook dat al in deze samenstelling in de (re- latief) meeste (doch zeldzame) gevallen wegens beduidt, (Pred. 3:18, 8:2), dit beslist nog niet dat deze praepositie ook hier die betekenis moet heb- ben. (Men lette op Pred. 7:14.) Deze praepositie heeft ook normale betekenis, gelijk blijkt uit de veel voorkomende uitdrukking „al pi, op be- vel van (volgens den mond van). In dezen norma- lieven zin wordt de uitdrukking ook vertaald door de LXX, woordelijk gelijk aan de weergave in den brief aan de Hebreërs (6:20).

Melchizedek is dus voorbeeld, norm om aan te geven wat voor soort priester de Messias zal zijn. Hij zal het zijn op de wijze van, naar de ordening van Melchizedek.

En op welke wijze was Melchizedek priester? Hij was het in de eerste plaats vóór Aäron, ook niet in Israël. Hij vertegenwoordigt het algemeen priesterschap der menschen zonder, gelijk Aäron, speciaal tot typeering van den dienst der Verzoee-

3) Het meerdere, waarop Jezus doelt, is de Godheid van den Messias.

4) Bertholet in „Die Heilige Schrift des A. T.“

5) Zie Geref. Theol. Tijdschr., 39e jaarg., bl. 153 (Apr. '38).

6) Voor de vertaling „strekt“ vergelijk men I Sam. 14:27.